

1, 9. 11, 3, 4, 3. Später trifft man das Wort häufig auch mitten im Satze an Çāk. 152. Spr. 433. वामे विधौ वत कुतो व्यसनान्निवृत्तिः 740. 3033. 3729. 3733. KATHĀS. 14, 45. 30, 126. 43, 292. BHĀG. P. 3, 13, 44. 4, 3, 14. 8, 12. PRAB. 33, 6. सोदय्यको वत तत्तवः 92, 13. अको किमपि निःसत्त्वं राजत्वं वत वासुकेः KATHĀS. 22, 211. वत (am Anfange des Satzes) कथं गतिव प्रिया MĀLAV. 42, 13. कुलदयविशुद्धो ऽयं वा पुत्रस्ते वत वा सा u. s. w. (BROCKH. setzt ein Komma vor वत) KATHĀS. 34, 53. Nach den Lexicographen: खेदे und अनुकम्पे (अनुकरोति) Nir. 6, 27. AK. 3, 4, 32 (COLEBR. 38), 5. H. an. 7, 24. fg. MED. avj. 26. विस्मये (आश्चर्ये) AK. H. an. MED. HALĀJ. 3, 92. संतोषे (धृति) und ग्रामह्वणे AK. H. an. MED. निन्दायाम् HALĀJ. अको वत खेदे und संबोधने nach MED. avj. 34.

2. वर्त m. NAIGH. 4, 3. Schwächling nach Nir. 6, 28. RV. 10, 10, 13.

वद्, बँदति (nach Andern वन्दू, बँदति) fest stehen (स्वैर्ये) DHĀTUP. 3, 14. — Vgl. 3. पद्.

वदर (in den späteren Schriften auch वदर) 1) m. parox. UḡġVAL. zu UNĀDIS. 3, 131. a) Zizyphus Jujuba, Judendorn (vgl. वदरी) RĀGĀN. im ÇKDr. — b) eine Art Senf (देवसर्षप) RĀGĀN. — c) der Kern in der Frucht der Baumwollenstaude (कार्पासास्थि) H. an. 3, 583. fg. MED. r. 208. fg. — d) N. pr. eines Mannes gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 99. Vgl. वादरायण. — 2) f. या N. verschiedener Pflanzen: Baumwollenstaude AK. 2, 4, 4. MED. ein best. Knollengewächs, = गृष्टि. वाराकी AK. 2, 4, 5. 16. MED. Mimosa octandra Roxb. (एलायणी) H. an. MED. Clitoria Ternatea (विजुक्ताता) H. an. Viçva im ÇKDr. — 3) f. ई gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. Acc. eines auf वदरी ausgehenden comp. gaṇa घोषादि zu P. 6, 2, 85. a) Judendorn AK. 2, 4, 2, 17. H. 1138. H. an. MED. HALĀJ. 2, 39. ÇĀṆKK. GRHJ. 4, 17. MBH. 3, 2403. 11569. 13, 636. HARIV. 1300. R. 2, 33, 8. R. GORR. 2, 103, 9. 3, 17, 9. Suçr. 2, 114, 19. 122, 21. 193, 4. °मूल 436, 16. °फल Spr. 4123. BHĀG. P. 1, 7, 3. 8, 2, 13. Fälschlich für die Beere MBH. 3, 7051. ऐङ्गुदं वदरीमिश्रम् (वदरीमिश्रम् ed. Bomb., वदरीमिश्रम् GORR.) R. 2, 103, 29. — b) Baumwollenstaude H. an. ÇABDAR. im ÇKDr. — c) Mucuna prurius Hook. (कपिकच्छु) RĀGĀN. im ÇKDr. — d) N. pr. einer der Gangā-Quellen (LIA. I, 347) und einer daran gelegenen Einsiedelei des Nara und Nārāyaṇa MBH. 1, 1567. 3, 1636. 12749. 4, 373. 1890. 8396. fg. 12749. 5, 3824. 12, 1432. 4662. 13329. 13, 598. BHĀG. P. 3, 4, 4. 9, 3, 36. Verz. d. Oxf. H. 39, 6, 31. वदर्याश्रम 149, a, 36. KATHĀS. 3, 139. BHĀG. P. 3, 4, 21. वदरीतिपोवन KIR. 12, 34. Vgl. वदरिका. — 4) n. a) proparox. die essbare Frucht des Judendorns, Brustbeeren P. 4, 3, 163. Sch. AK. 2, 4, 2, 17. H. an. MED. VS. 19, 22. 90. 21, 30. KĀṬH. 12, 10 in Ind. St. 3, 464. TBR. 1, 8, 5, 1. ÇAT. Br. 5, 3, 4, 10. 12, 7, 4, 3. 2, 9. KĀṬJ. ÇA. 15, 10, 12. 19, 2, 18. MBH. 9, 2777. 2780. fg. 13, 2773. R. GORR. 2, 28, 21. 111, 35. Suçr. 1, 143, 18. 137, 4. 209, 3. 17. 238, 3. 367, 13. 2, 73, 4. 440, 3. °घूष 439, 18. BHĀG. P. 4, 8, 72. VĀSAYAD. 2, 1. als Gewicht Verz. d. Oxf. H. 307, b, 3. — b) die Frucht der Baumwollenstaude MED. — c) = सेविकफल RĀGĀN. im ÇKDr. — Vgl. कटुवदरी, नितिवदरी, नृपवदर, भूवदरी, राजवदर, वादरिका.

वदरकुण (व° + कुण) m. die Zeit, wann die Brustbeeren reif werden, gaṇa पीत्वादि zu P. 5, 2, 24.

वदरपाचन (व° + पा°) n. N. pr. eines Tirtha (der Ort, wo die

Brustbeeren gekocht wurden) MBH. 9, 2760. fg., wo auch der Ursprung des Namens erklärt wird. वदरोपाचन aus metrischen Rücksichten 3, 7050.

वदरफली (व° + फल) f. = भूवदरी RĀGĀN. im ÇKDr.

वदरवल्ली (व° + व°) f. dass. ebend.

वदरामलक (व° + ग्रामलक) n. Flacourtia cataphracta Roxb. (als n. wohl die Frucht) HAR. 102.

वदरी f. = वदरी Judendorn ÇABDAR. im ÇKDr. वदरिवनमाहात्म्य MACK. COLL. I, 82.

वदरिका (von वदरा) f. 1) wohl = वदर n. Brustbeere: नारिकेलसमाकारा दृश्यते ऽपि हि सज्जनाः। अन्ये वदरिकाकारा वदरिव मनोहराः || Spr. 1332. — 2) = वदरी d. HARIV. 13030. °तीर्थ MBH. 3, 8155. वदरिकाश्रम HARIV. 13079. KATHĀS. 3, 132. 7, 52. 17, 26. BHĀG. P. 7, 11. 6. Verz. d. Oxf. H. 60, a, 39. 239, b, 12 v. u. Schol. zu ÇĀṆKK. Br. 7, 6. दक्षिणवदरिकाश्रम Wilson, Sel. Works I, 37. नरनारायणवदरिकेश्वर-तीर्थ Verz. d. Oxf. H. 66, b, 7.

वदरीच्छ (व° + छ्) 1) m. = शङ्खनखी ein best. Parfum RATNAM. 131 (°च्छ f. ÇKDr. u. WILSON nach derselben Aut., unter शङ्खनखा aber ÇKDr. m.) Vgl. वदरीपत्र. — 2) f. या eine Art Judendorn (कुस्तिकालि) RATNAM. im ÇKDr.

वदरीनाथ (व° + नाथ) m. N. eines Tempels an der Badari LIA. I, 49. WILSON, Sel. Works I, 39.

वदरीनारायण (व° + ना°) N. pr. einer Localität Verz. d. Oxf. H. 231, b, 6. Vgl. नरनारायणवदरिकेश्वरतीर्थ unter वदरिका 2.

वदरीपत्र (व° + प°) m. ein best. Parfum, = नखी RĀGĀN. im ÇKDr. °पत्रक n. dass. ĠATĀDH. ebend.

वदरीपाचन s. u. वदरपाचन.

वदरीप्रस्थ (व° + प्रस्थ) m. N. pr. einer Stadt gaṇa कर्वादि zu P. 6, 2, 87.

वदरीफला (व° + फल) f. eine blau blühende Cephālikā ÇABDAM. im ÇKDr.

वदरीवण und °वन n. ein Judendorn-Wald P. 8, 4, 6. Sch. °वन N. pr. einer Localität Verz. d. Oxf. H. 233, b, 10.

वदरीवासा (व° + वास) f. Bein. der Durgā (an der Badari ihre Wohnung habend) H. c. 49.

वदरीशैल (व° + शैल) m. der Fels der Badari, N. pr. eines Felsens an der Quelle der Gaṅgā ÇKDr. nach den PURA. (स तु श्रीनगराख्य-देशे अनकनन्दानदीपश्चिमतीरे वर्तते) LIA. I, 49, N. 5.

बद्ध s. u. बन्ध्.

बँद्धक (von बद्ध) m. ein Gebundener, Gefangener AV. 6, 121, 4. बद्ध-कर्मौचन 3.

बद्धगुद (बद्ध + गुद) n. (nach ÇKDr.) eine gefährliche Art von Verstopfung WISE 337. Suçr. 2, 90, 3. °गुदिन् adj. daran leidend 1, 276, 14.

बद्धजिह्व (बद्ध + जिह्वा) adj. dessen Zunge gebunden ist d. i. sich schwer bewegt ÇIKSHĀ 19 in Ind. St. 4, 268.

बद्धपुरीष (बद्ध + पु°) adj. verstopft; davon nom. abstr. °त्व n. Verstopfung Suçr. 1, 273, 9.

बद्धपि (!) n. die geschlossene Hand, Faust ÇKDr. nach einem Pu-